

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Pietilä, M. (2022) Turvallisuus rakentuu pienistä asioista. TAMK-blogi. 2.5.2022.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/henkilosto/turvallisuus-rakentuu-pienista-asioista/>

Turvallisuus rakentuu pienistä asioista

2.5.2022

Turvallisuuden teemakuukauden aikana Tampereen ammattikorkeakoulussa Matti Pietilän (oik.) kanssa ständillä oli kollega Jutta Mäkipelkola.

Turvallinen TAMK on kaikkien yhteinen juttu. Tämän sloganin on kuullut aika monta tuhatta Tampereen ammattikorkeakoulun opiskelijaa, samoin kuin moni henkilökunnastakin. Tällä sloganilla olen myös monesti aloittanut uusien opiskelijoiden orientaatiotilaisuudessa pitämäni turvallisuusinfon. Useimmiten tuota seuraa kysymyksiä, kuka on tehnyt riskienhallintaa tänään.

Termi riskienhallinta ei ole aivan relevantti tässä yhteydessä, mutta täyttää tarkoituksensa. Kysymys saa yleensä kuulijoissa aikaan peura-autonvaloissa tuijotusefektin. Kun tarkennan kysymystä, lukitsitko ovesi ja sammutitko sähkölaitteet, kun lähdit aamulla kodistasi, päästään itse asiaan, pieniin turvallisuustekoihimme.

Tiedäthän sen epämiellyttävän tunteen, kun suljet ulko-oven ja alat miettiä, esimerkiksi sammutinko kahvinkeitin? Nykyään se toki EU-määräysten mukaisesti sammuu noin 45 minuutin kuluttua joka tapauksessa, mutta ajatus on järkyttänyt turvallisuuden tunnettasi, joka Maslowin tarvehierarkiateorian pyramidin mukaan on seuraava fysiologisten tarpeiden tyydyttämisen jälkeen.

Turvallisuutemme rakentuu useimmiten pienistä asioista, joita teemme automaattisesti, ajattelematta ja keskittymättä tarkemmin, mutta joilla pidämme huolta omasta ja muiden

turvallisuudesta. Tuskin mietit, että nyt kiinnitän turvavyön, vaan teet sen ajattelematta, koska tapa on muuttanut sen automaatioksi.

Tässä esimerkissäni muiden turvallisuus on osana siten, että kun kerrostalossa asuja kytkee sähkölaitteet pois huomaamattaan, hän huolehtii myös naapuriensa turvallisuudesta.

Palataanpa TAMKiin, ja yhteisön turvallisuuteen. Parin vuoden aikana tämä asia on ollut esillä vähemmän, mutta kun päästiin taas kampukselle, niin tarve kasvaa. Kun huomioimme näitä pieniä, ja tietysti myös suurempiakin, yhteiseen turvallisuuteemme kuuluvia asioita rakennamme yhteistä turvallisuuskulttuuriamme.

Pienistä asioista kokonaisuus

Jos huomaamme puutteita, ilmoitamme niistä turvallisuushavainto tai Läheltä piti - ilmoituksena, ja olemme vaikuttaneet yhteiseen turvallisuuteen. Esimerkiksi pihan hiekoitustilanne talvella, irronnut kynnyksistä luokan ovella tai palanut lamppu rappukäytävässä ovat asioita, joista huolehtimalla osallistut turvallisuuden ylläpitämiseen käytännössä. Tai ilmoittamalla mistä tahansa asiasta, josta koet huolta.

Monista pienistä asioista rakentuu suurempi kokonaisuus, joka muodostaa turvallisuuskulttuurin.

Turvallisuuskulttuuri voidaan määritellä monella tavalla. Oedewald, Pietikäinen ja Reiman kirjassaan Turvallisuuskulttuuri (VTT julkaisu 700) toteavat, että turvallisuuden arvostus, joka näkyy päivittäisissä teoissamme, on tärkeimmällä sijalla.

Tutkimuksen mukaan huono turvallisuuskulttuuri on onnettomuuksia tutkittaessa voitu tunnistaa keskeiseksi niihin vaikuttaneeksi tekijäksi. Pienten asioiden laiminlyönti voi johtaa suuriin vahinkoihin. Tšernobylistä tehtiin 36 vuotta sitten huoltotesti, jonka yhteydessä hätäjähdytysjärjestelmä ja reaktorin pikasulkujärjestelmä kytkettiin määräysten vastaisesti pois päältä. Kuten sanonta kuuluu, loppu on historiaa, tässä tapauksessa ikävää sellaista.

Vuosittain Tampereen ammattikorkeakouluun tulee satoja uusia henkilöitä, jotka on saatava mukaan tähän kaikkien yhteiseen juttuun. Turvallisuuskulttuurin luominen ja ylläpitäminen on siten jatkuvaa, dynaamista ja muokkautuvaa toimintaa. Meille, jotka olemme olleet täällä pidempään, asiasta on muistutettava ajoittain uudelleen, mutta kertaushan on opintojen äiti, myös turvallisuuteemme liittyvien asioiden ja tehtävien huomioimisessa ja ylläpidossa.

Lähteet:

Reiman, Teemu, Pietikäinen, Elina & Oedewald, Pia. Turvallisuuskulttuuri. Teoria ja arviointi. Espoo 2008. VTT Publications 700

Maslowin tarvehierarkia, esim. <https://mielenihmeet.fi/maslowin-tarvehierarkia/>

Kirjoittaja: Matti Pietilä, erikoissuunnittelija, turvallisuus ja HR

Kuva: Terttu Roivas